

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 15 november 2021

929/2021

Statsrådets förordning om åtgärder för kundkontroll och om riskfaktorer vid förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med statsrådets beslut föreskrivs med stöd av 3 kap. 8 § 2 mom. och 10 § 2 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017):

1 §

Närmare bestämmelser om förenklade åtgärder för kundkontroll

En rapporteringsskyldig kan vid tillämpningen av förenklade åtgärder enligt 3 kap. 8 § i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017), nedan *penningtvättslagen*, anpassa enstaka eller alla de åtgärder för kundkontroll som avses i 3 kap. 2–4 och 6 § i den lagen i fråga om tidpunkt eller frekvens samt mängden uppgifter om kundkontroll och källorna till dem. Vid anpassning av åtgärderna ska eventuella föreskrifter som tillsynsmyndigheten meddelat med stöd av 9 kap. 6 § i penningtvättslagen beaktas.

Den rapporteringsskyldiga ska dock vid anpassningen av de åtgärder som ingår i de förenklade åtgärder för kundkontroll som avses i 3 kap. 8 § i penningtvättslagen säkerställa att åtgärderna för kundkontroll är tillräckliga i förhållande till de risker som är förenade med tjänsten, den nya eller redan befintliga produkten eller transaktionen, distributionskanalen, tekniken, det geografiska området eller kundförhållandet samt tillräckliga för att upptäcka exceptionella eller ovanliga transaktioner.

En rapporteringsskyldig kan vid tillämpningen av de förenklade åtgärder som avses i 3 kap. 8 § i penningtvättslagen ange ett tröskelvärde för vissa åtgärder för kundkontroll, ovanför vilket den rapporteringsskyldiga ska vidta åtgärder för kundkontroll eller övervaka transaktioner. En rapporteringsskyldig som anger ett tröskelvärde ska se till att det förfarande som används gör det möjligt att upptäcka överskridningar av tröskelvärdet och att tröskelvärdet är tillräckligt lågt i förhållande till riskerna.

En rapporteringsskyldig kan tillämpa förenklade åtgärder även i andra situationer än de som avses i denna förordning, om den rapporteringsskyldiga bedömer att riskerna är lägre. Förenklade åtgärder för kundkontroll befriar inte den rapporteringsskyldiga från skyldigheten att utföra åtgärder för kundkontroll.

2 §

Närmare bestämmelser om skärpta åtgärder för kundkontroll

En rapporteringsskyldig ska vid tillämpningen av de skärpta åtgärder som avses i 3 kap. 10 § 1 mom. i penningtvättslagen skärpa enstaka eller alla de åtgärder för kundkontroll som avses i 3 kap. 2–4 och 6 § i den lagen i fråga om tidpunkt eller frekvens samt mängden

uppgifter om kundkontroll och källorna till dem. Vid skärpning av åtgärderna ska eventuella föreskrifter som tillsynsmyndigheten meddelat med stöd av 9 kap. 6 § i penningtvättslagen beaktas.

Den rapporteringsskyldiga ska vid tillämpningen av de skärpta åtgärder som avses i 3 kap. 10 § 1 mom. i penningtvättslagen uppdatera uppgifterna om kundkontroll oftare än vanligt och vid behov inhämta den högre ledningens samtycke till att kundförhållandet inleds eller fortlöper samt vidta åtgärder för att ordna fortlöpande uppföljning med tätare intervaller än vanligt i syfte att upptäcka förändringar i kundförhållandet och transaktioner som avviker från det vanliga samt i syfte att hantera de risker som är förenade med kundförhållandet.

Den rapporteringsskyldiga ska vid tillämpningen av de skärpta åtgärder som avses i 3 kap. 10 § 1 mom. i penningtvättslagen verifiera de av kunden givna uppgifterna om kundkontroll ur en eller flera andra källor som den rapporteringsskyldiga bedömer som tillförlitliga. Om det behövs för att genomföra åtgärderna för kundkontroll, ska den rapporteringsskyldiga inhämta

- 1) uppgifter om medlens ursprung,
- 2) uppgifter om destinationen för medlen i en transaktion,
- 3) uppgifter om den affärsverksamhet som bedrivs av kundens verkliga förmånstagare,
- 4) andra behövliga uppgifter.

3 §

Den förordning som ska tillämpas på åtgärder för kundkontroll i samband med överföringar av medel

En rapporteringsskyldig som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/847 om uppgifter som ska åtfölja överföringar av medel och om upphävande av förordning (EG) nr 1781/2006 ska när förenklade åtgärder för kundkontroll tillämpas iaktta det som i den förordningen föreskrivs om vidtagande av åtgärder för kundkontroll.

4 §

Försäkringsprodukter med lägre risk

Försäkringsprodukter eller försäkringstjänster som kan vara förenade med lägre risk för penningtvätt och finansiering av terrorism är

- 1) livförsäkringsavtal och andra frivilliga försäkringar med låg premie, med undantag för sparlivförsäkringar och kapitaliseringsavtal,
- 2) en lagstadgad skadeförsäkring,
- 3) en lagstadgad arbetslöshetsförsäkring och vuxenutbildningsförmån inom ramen för den sociala tryggheten,
- 4) en lagstadgad arbetspensionsförsäkring, företagarpensionsförsäkring och försäkring för olycksfall i arbetet och yrkessjukdom inom ramen för den sociala tryggheten samt övriga avtalsarrangemang för pensionsförsäkringar,
- 5) pensionsordningar, pensionskassor eller liknande system som innebär pensionsförmåner för anställda, där inbetalning sker i form av löneavdrag och systemet inte tillåter överlåtelse av förmåner,
- 6) andra försäkringsavtal och arrangemang som motsvarar de avtal och arrangemang som avses i 1–5 punkten.

Förenklade åtgärder för kundkontroll får dock inte tillämpas om försäkringsavtalet är förenat med en återköpsrätt eller om försäkringsavtalet kan användas som säkerhet för lån.

5 §

Finansiella produkter och tjänster med lägre risk

Finansiella produkter och tjänster som kan vara förenade med lägre risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism är sådana avtal om leasing- eller avbetalningsfinansiering genom vilka materiella eller immateriella tillgångar finansieras och enligt vilka den juridiska eller verkliga äganderätten till de underliggande tillgångarna kvarstår hos den som beviljar finansiering under minst hela avtalstiden samt vilka uppfyller följande villkor:

1) finansieringsavtalets maximibelopp är 15 000 euro och avtalet grundar sig på ett skriftligt avtal mellan den som beviljar finansiering och kunden, dock om det årliga genomsnittsbeloppet av de leasinghyror eller avbetalningsposter som kunden betalar till den som beviljar finansiering inte överskrider 15 000 euro, kan ett maximibelopp som erhålls genom att det årliga beloppet av leasinghyrorna eller avbetalningsposterna multipliceras med avtalets längd alternativt användas,

2) de betalningar som grundar sig på finansieringsavtalet betalas via ett konto som innehas av en kund i ett kreditinstitut som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG eller i ett kreditinstitut i ett tredjeland som omfattas av krav som motsvarar dem som föreskrivs i det direktivet,

3) avtalet i fråga eller de till det anknutna transaktionerna är inte anonyma, kundförhållandet kan övervakas i enlighet med 3 kap. 4 § 2 mom. i penningtvättslagen och fullgörandet av skyldigheten att fästa särskild vikt enligt 4 § 3 mom. i det kapitlet äventyras inte,

4) förmåner som grundar sig på finansieringsavtalet kan inte realiserars med en tredje part som förmånstagare.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. kan följande finansiella produkter och tjänster vara förenade med lägre risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism:

1) finansiella produkter eller tjänster som innebär väl definierade och begränsade tjänster för vissa typer av kunder, och i samband med vilka ett mål är förbättrad ekonomisk integration,

2) produkter där riskerna för penningtvätt och finansiering av terrorism hanteras genom gränser för kontantkort eller insyn i ägandet eller på något annat motsvarande sätt.

6 §

Större riskfaktorer än vanligt i anslutning till produkter, tjänster eller leveranssätt

En produkt, en tjänst och ett leveranssätt kan vara förenad med högre risk än vanligt för penningtvätt och finansiering av terrorism, om den försvårar kundkontroll, kontroll av identitet, eller identifiering av kunden eller den verkliga förmånstagaren.

Produkter, tjänster och leveranssätt som kan vara förenade med högre risk än vanligt för penningtvätt och finansiering av terrorism är

1) bankverksamhet inriktad på privatpersoner,

2) produkter som kan göra det svårare att identifiera kunden eller den verkliga förmånstagaren,

3) indirekta produkter, tjänster eller leveranssätt utan sådana medel för elektronisk identifiering eller sådana betrodda tjänster som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 910/2014 om elektronisk identifiering och betrodda tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden och om upphävande av direktiv 1999/93/EG eller andra motsvarande skyddsåtgärder,

4) produkter, tjänster eller leveranssätt som hänför sig till en betalning från en tredje part som är okänd eller som inte har uppenbar koppling till transaktionen,

5) nya produkter och ett nytt leveranssätt samt produkter i vilka ny teknik eller teknik under utveckling används,

6) andra produkter, tjänster och leveranssätt som motsvarar de produkter, tjänster och leveranssätt som avses i 1–5 punkten.

I situationer som avses i 1 mom. ska den rapporteringsskyldiga bedöma riskerna innan produkten, tjänsten eller leveranssättet tas i bruk och vidta behövliga åtgärder för att hantera riskerna.

7 §

Mindre riskfaktorer i anslutning till kunder

Det kan finnas lägre risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism i anslutning till kunden om

1) kunden är ett bolag vars aktier är föremål för handel på en reglerad marknad,

2) kunden är ett offentligt samfund eller ett offentligt företag,

3) kundens bostads- eller hemort är ett sådant geografiskt område med lägre risk som avses i 10 §.

8 §

Större riskfaktorer än vanligt i anslutning till kunder

Det kan finnas en högre risk än vanligt för penningtvätt och finansiering av terrorism i anslutning till kunden om

1) transaktionen genomförs under ovanliga omständigheter,

2) kundens bostads- eller hemort är ett land som avses i 11 §,

3) juridiska personer eller arrangemang används för förvaltning av personliga tillgångar,

4) företaget har en nominell aktieägare eller dess aktier har emitterats som innehavaraktier,

5) produkterna och transaktionerna kan försvåra identifiering av kunden eller den verkliga förmånstagaren,

6) det i företagsverksamheten används mycket kontantbetalningar,

7) transaktionen genomförs som en avsevärd kontantbetalning, eller

8) företagets ägarförhållanden verkar ovanliga eller alltför komplicerade i förhållande till arten av företagets affärsverksamhet.

9 §

Penningspelstjänster med lägre risk

En lägre risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism kan vara förenad med penninglotterier som avses i 3 § 2 mom. 1 punkten i lotterilagen (1047/2001) och med tippningsspel som avses i 3 punkten i det momentet samt med sådana penningspel som avses i 1 § i landskapslagen om lotterier (Ålands författningssamling 1966:10) och där pengar kan vinnas genom lottnings eller där spelaren har möjlighet att genom gissning av händelser eller resultat vid idrottstävlingar eller andra tävlingar, inklusive hästtävlingar, eller genom lottnings av nummer, märke eller andra igenkänningstecken delta i fördelningen av vinster.

Förenklade åtgärder för kundkontroll får dock inte tillämpas när det är fråga om penningspel där resultatet bestäms på basis av resultatet eller en händelse vid en idrotts- eller hästtävling eller en annan tävling eller om penningspel som förmedlas elektroniskt.

10 §

Geografiska mindre riskfaktorer

Riskfaktorer i anslutning till kundens, produktens eller tjänstens geografiska läge som kan vara förenade med lägre risk för penningtvätt eller finansiering av terrorism är

- 1) läge i en av Europeiska unionens medlemsstater,
- 2) läge i ett tredjeland med effektiva system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i bruk,
- 3) läge i ett tredjeland där det enligt tillförlitliga källor endast förekommer lite korrup­tion eller annan kriminell verksamhet,
- 4) läge i ett tredjeland som enligt ömsesidiga utvärderingar, detaljerade bedömnings­rapporter eller offentliggjorda uppföljningsrapporter eller enligt andra motsvarande till­förlitliga källor har krav för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism i enlighet med den på bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism inriktade arbetsgruppen Financial Action Task Forces (FATF) reviderade rekommendationer och som i praktiken tillämpar kraven i fråga.

11 §

Geografiska riskfaktorer som är större än vanligt

Riskfaktorer i anslutning till kundens, produktens eller tjänstens geografiska läge som kan vara förenade med högre risk än vanligt för penningtvätt eller finansiering av terro­rism är

- 1) läge i ett tredjeland som enligt ömsesidiga utvärderingar, detaljerade bedömnings­rapporter eller offentliggjorda uppföljningsrapporter eller enligt andra motsvarande till­förlitliga källor har fastställts sakna effektiva system för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism,
- 2) läge i ett tredjeland där det enligt tillförlitliga källor förekommer betydande korrup­tion eller annan kriminell verksamhet,
- 3) läge i ett tredjeland som är föremål för sanktioner, export- eller importförbud eller motsvarande åtgärder utfärdade av Europeiska unionen eller Förenta nationerna, eller
- 4) läge i ett tredjeland som finansierar eller stöder terroristverksamhet eller med utpe­kade terroristorganisationer verksamma i landet.

12 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2022.

Helsingfors den 11 november 2021

Inrikesminister Maria Ohisalo

Ledande sakkunnig Elina Rantakokko